

Izhaja
v torek, četrtek in
soboto.

Stane mesečno Din 7—
za inozemstvo Din 20—.
Posamezna številka
1 Din.

Račun poštne-čekovnega
zavoda štev. 10.666.

Licejska knjižnica
Ljubljana

Nova DOBA

Prihodnja številka »Nove Dobe«
izide v pondeljek 12. decembra popol-
dne.

Nemško šolstvo v Sloveniji.

V Celju, 6. decembra.

Trdili smo v našem listu ponovno, da dobiva nemška politična in z njo tudi gospodarska in politična propaganda v naši oblasti čim dalje večji razmah. Na eni strani jo direktno in indirektno podpira sedanji pravec državne notranje in zunanjosti politike, na drugi strani pa so domači naši politični boji tako razbesneli, da je sedaj jednemu, sedaj drugemu dober tudi najbolj umazan nemškutar za politično zvezo proti slovenskemu političnemu nasprotniku. Na ta način so postali nemškutari v marsikateri važni občini mariborske obmejne oblasti, jeziček na tehtnici, odnosno celo gospodarji. Ta svoj položaj izkorisčajo dosledno za razne manjše in večje koncesije. Via facti se uvaja zopet v občinske urade in zastope nemški razpravni in občevalni jezik. Ker se drže sedanje vladne kombinacije, odnosno naših eksponentov v Sloveniji, so pozbili naši politični uradni, naše pravne institucije, celo naša sodišča, da je državni uradni jezik pri nas slovenski in srbohrvatski, in to ne samo v notranjem uradovanju, temveč tudi pri občevanju s strankami. Kar vodijo take popustljivosti, vidimo in slišimo žal na vseh koncih in krajih. To nemško politično propagando podpirajo z velikim pritiskom nemški tovarnarji, trgovci, obrtniki in sploh vse vrst podjetniki. Naš domači kapital je premajhen, razcepljen in tudi v mnogih slučajih slabo upravljan. Zato lezemo od dne do dne v večjo gospodarsko odvisnost od Nemcev. Kako se potem zapoveduje našim slovenskim sužnjem v nemških podjetjih, kažejo občinske volitve v Celju in okolici, v Šoštanju in gotovo še marsikje drugod.

Kulturna propaganda Nemcev se vrši na razne načine, pa seveda z istim ciljem. Ustanavlja in oživljava se nemška športna in bralna društva, živahno delujejo pevska društva, pozarne brambe, družabni krožki. Umetnosti se pojede visoke pesmi in se skuša prepričati neuki svet, da vsi ti-le nemškutari kar gore samega navdušenja za petje, godbo, gledališče itd. V resnici pa služijo vse te »umetniške«

nemške prireditve le jednemu cilju: zbiranju, podžiganju nemškega nacionalizma in propagandi na zunaj. Denar za to teče iz naših tovarn in drugih podjetij, v veliki meri pa tudi od zunaj, največ iz Avstrije, pa tudi od podobnih društev iz Nemčije. Ne verujemo skoraj, da bi naše politične stranke in naše oblasti tega ne videle. Nerazumljivo je samo, da ne nastopajo tako, kakor zahtevajo koristi našega naroda in naše države.

Nemška kulturna propaganda pa gre dalje. V številki »Cillier Zeitung« z dne 4. decembra stoji na uvodnem mestu članek »Wir fordern« (zahtevamo), ki je preznačilen za nemško mišljenje. Ob istem času, ko nima okrog 100.000 Slovencev, nota bene autohtonih Slovencev na Koroškem in drugod po Avstriji niti jedne šole, ob istem času, ko avstrijske oblasti plenijo celo pošiljke slovenskih pripovednih in poučnih knjig na Koroško, zahtevajo prepotentni voditelji Nemščev in nemškutarstva v naši oblasti prav ošabno kakor vedno za našo državo posebno nemško manjšinsko šolstvo in sicer »v vseh krajih, kjer so nasejene narodne (nemške) manjšine brez ozira na to, ali je nemško prebivalstvo autohtono ali ne«. To šolstvo bi naj obsegalo ljudske, srednje in višje šole. Državne manjšinske šole z nemškim učnim jezikom bi se naj ustanavljale povsod tam, kjer je 24 moških šoloobveznih otrok; nemški razredi v krajih, kjer je najmanj 10 nemških (ali razume se, nemškutarskih) šoloobveznih otrok. Kjer je pa vsaj 5 nadbeudnih nemškutarčkov, tam bi se jih naj nemški učilo čitati in pisati, dalje nemško zgodovino, slovstvo, domoznanstvo in petje ... torej pravzaprav vse. Kjer bi manjški domači nemški učitelji, naj bi se pritegnili nemški učitelji »aus dem Mutterland« (sic!), ki bi naj imeli povsod za jedno stopnjo boljšo plačo ko drugi državni učitelji. In tako naprej. Mislimo, da so te navedbe dovolj jasne.

Tako daleč gre tedaj prepotenca naše nemškutarije in nemških privandrancev. Kaj je tem nadutežem suverenost naše države, kaj obstoječi šolski zakoni in uredbe! Saj tam, kjer je res kaj autohtonih Nemcev, vzdržujemo itak nemške ljudske šole in v Vojskini celo nemške srednje šole. Natančno, ker smo kavalirji in ker vse naše simpatije do koroških Slovencev niso vredne niti piškavega oreha. Da ne bodo pripravili nemškonaci-

onalne, naši državi sovražne vzgoje inozemskega učiteljev na nemških učnih zavodih, to razume vsakdo razum nemških zagrizencev. Tega tudi ne more pripustiti nobena država na svetu.

Razumljivo je, da so to zahteve, o katerih ni niti treba resne diskusije. A omeniti jih je treba, da bi vzprisko znanega političnega veterja v naši državi res nekega lepega dne ne doživel kakega presenečenja.

Obnova trgovske po- godbe z Avstrijo.

V zadnji številki »Nove Dobe« smo poročali, da so bila pogajanja radi obnove trgovske pogodbe z Avstrijo v Beogradu 3. t. m. prekinjena in da so se vrnili na Dunaj po nove instrukcije. V boljše razumevanje kasnejših izvajanj je treba ugotoviti, da so zahtevali obnovo trgovske pogodbe med obe ma državama predvsem avstrijski agrarci. Avstrijsko kmetijstvo si je tako zelo odpomoglo, da že more kriti velik del avstrijskega konzuma. Da bi pa tudi pošteno zaslужilo, zahteva povišanje uvozne carine za gotove jugoslovanske kmetijske pridelke. Mi z naše strani pa pravimo, da zahtevamo kompenzacije pri naših uvoznih carinah za avstrijske industrijske izdelke, ki se k nam uvažajo. Za ta pogajanja se zanimajo prav živo tudi naši kmetijski krogi in se je izvršila pri Kmetijski družbi za Slovenijo tozadnja anketa, na kateri se je glede teh pogajanj poročalo glasom »Kmetovalca« sledče:

»Avstrija zahteva dva- do trikratno in celo do šestkratno zvišanje svoje uvozne carine na našo govejo živilino in teleta, na prasiče-perštarje, na konje in žrebeta težke pasme, na svinjino in govedino ter mesne klobase in na bučno olje. Zahteve avstrijskih delegatov so tako dalekosežne, da naravnost ogrožajo obstoj kmetijstva Slovenije. Mlekarstvo v Sloveniji občuti še dandanes udarec, ki ji ga je prizadela avstrijska carinska novela iz 1. 1925. s tem, da je zvišanjem uvozne carine na mleko in maslo iz naše države preprečila vsak izvoz teh pridelkov v Avstrijo. Če se ugodi še njih današnjim zahtevam, tedaj ne bo mogla Slovenija izvajati niti goveda in telet, niti konjev in žrebet in ne naših prasičev. Kaj bi to pomenilo za naše kmetijstvo, ve vsak kmet, kajti prenehati bi morali z našo prešicerejo, konjerejo in

tudi govedoreja ne bi donašala več koristi.

Najhujši udarec bi bil pri prasičih. V l. 1926. smo izvozili skozi Maribor v Avstrijo 26.000 peršutnikov in samo 16.000 prasičev - špeharjev. Mesnatih prasiči gredo samo iz Slovenije, le nekoliko še iz Hrvatskega Zagorja, medtem ko se špeharji izvajajo iz ostalega bogatega dela Hrvatske. Največ špeharjev pa da Vojvodina in Srbija, ki jih vzreja takih živali najmanj stanje. Prašičereja v Sloveniji je ona panoga, ki donaša mnogim krajem take dohodke, da pomaga vzdrževati tudi ostali del kmetijstva. Če bi nam bil preprečen ta izvoz, tedaj bi morala naša Dolenska in velik del Štajerske skoraj popolnoma opustiti prasičerejo.

Naša mrzlokrvna konjereja se nahaja že nekaj let v težki krizi, ker ne more za primerno ceno vnovčiti svojih žrebet. Navzelic temu se je šlo n. pr. v l. 1926. 5672 konj v Avstrijo, četudi je bila avstrijska uvozna carina dovolj visoka in je znašala za žrebeta do dveh let 50 in za konje nad dve leti 100 zlatih kron. Sedaj hoče Avstrija zvišati uvozno carino na dvojno mero in s tem naravnost preprečiti naš izvoz konj v to državo. Če se to dovoli, potem je konec naše konjereje.

Ker hoče Avstrija zvišati uvozno carino tudi na sveže meso, govedino in svinjino, kakor tudi na mesne izdelke, mesene klobase, bi s tem bila na eni strani prizadeta naša mesna industrija ter obrt, na drugi strani pa naše kmetijstvo, ki bi ne moglo svojih prasičev odati tej industriji. Še pred kratkim je izdala Avstrija carinsko novočilo, ki je stopila v veljavo 21. t. m., s katero je preprečila uvoz bučnega olja iz naše države. Zvišala je namreč na ta izdelek uvozno carino od 5 na 30 zlatih kron ter s tem onemogočila vsak naš izvoz. To je tako hud udarec za naše štajerske oljarne in oljne mlince, da bo večina njih morala zapreti svoj obrat, ker ne bo našla odjemalcev za bučno olje. 60% bučnega olja je odšlo namreč v Avstrijo. Obenem s tem je prizadeto tudi naše kmetijstvo, ki ne bo moglo vnovčiti bučnih pečk, ki jih je doslej lahko oddajalo v oljarne.«

Tako je torej stališče naših kmetijskih krovov glede te pogodbe. Zanimivo je, da se naši veliki listi prav malo brigajo za njo, poslanci pa najbrže še mamj, vsaj čitati in slišati ni bilo v tej smeri ničesar. To so tudi za naše politične veleume premašenostne stvari!

Em. Lilek:

Zgodovinsko pravo Češkoslovenske Republike na povrnitev kralju Otokarju II. ugrabljenih alpskih dežel.

(Dalje.)

Da bi si prisvojil babenberška *alojalna* posestva, poročil je februarja 1252 kraljico-vdovo Marieto, ki je bila nad 40 let starja, om pa samo 22. Priporoki mu je soproga predala babenberški listini iz leta 1156. in 1245., iz katerih je tudi ona sama vlekla svoje pravice do babenberške dedičine.

Tudi eden del štajerskega plemstva je bil že leta 1251. za Otokarja. No, močnejša stranka bila je že takrat za Vitelsbahovca Henrika, zeta ogrskega kralja Bela IV. (1235–1270). Ali bavarški vojvoda je moral zavrniti ponudbo Štajercev, ker si je njegov tast sam želel prisvojiti celo babenberško dedičino. V ta namen je s papeževim pripomočjo prisilil obudovljeno Jero, da je njemu odstopila svoje dedne pravice na Avstrijo in Štajersko.

Leta 1252. je napadel ogrski kralj avstrijske zemlje in Moravsko, ali brez pravega vspeha. Pač pa se je Otokarju posrečilo osvojiti mesto Steyer in vko-

rati brez odpora v *Gradec*. Ker pa papež Inocencije IV. ni hotel, da bi ena ali druga stranka povsem zmagala, je zapovedal obema, naj skleneta mir. Premirje se je sklenilo l. 1254. v Budimu, definitivni mir pa v Bratislavu. Otokar, ki je po smrti svojega očeta meseca septembra 1253 postal češki kralj, je obdržal Avstrijo; Štajerska pa se je *delila*: Dunajsko novo mesto z okolicami, markgrofija Butina (Pitten), t. j. zemljišče od Dunajskega novega mesta do Severnika (Semmering), pa Traverski okoliš, vse to se je pripojilo Avstriji. Preostali del Štajerske južno od Severnika pa je prišel pod ogrskemu kralju. Štajerska je imela, tedaj drugačne meje. Op. ur.) Ta je tu nastavil kot svojega namestnika slavonskega bana in herciga Štefana. Ker pa Štajerci niso bili zadovoljni z ogrsko upravo, ponudili so odpozlanci plemstva in mest proti koncu l. 1259. svojo zemljo češkemu kralju Otokarju II. Ta je ponudbo sprejel in odposlal avstrijske čete na Štajersko. Na to se je uprla štajersko plemstvo proti banu upravitelju in v 13 dneh so bili Ogri izgnani iz dežele (decembra 1259). Odločilna bitka med Čehi in Ogri se je bila meseca julija 1260 pri Kressenbrunnu na Moravskem polju. Med 140.000 bojevnikov, ki jih je postavil Bela IV. na bojišče, je bilo Bolgarov, Srbov pod poveljstvom kralja Uroša I., Bošnjakov, Hrvatov,

Poljakov, Rusov, Vlahov, Kumonov, Mongolov in Grkov. Otokar je imel samo 100.000 vojakov, toda med njimi 7000 konjenikov, ki so bili od glave do pete v zelenini opravljani.

Na pomoč sta mu prišla s koroškim in kranjskim viteštvom njegova sorodnika, koroški vojvoda Ulrik in njegov brat Filip, solnograški nadškof. Ogri so doživeli strašen poraz: 14.000 jih je utonilo v Moravi, 18.000 pa jih je obležalo na bojišču. Mlađi kraljevič Stefan se je rešil z naglim begom; njegov oče Bela IV. pa je takoj predložil svojo mirovno ponudbo. Otokar II. jo je sprejel s premirjem v Bratislavu leta 1260.; ratificirala pa se je mirovna pogodba meseca marca 1261 v prisotnosti srbskega kralja Uroša I. na Dunaju. Bela IV. in njegov sin Stefan sta se zdaj odpovedala tudi štajerski vojvodini. Pri sklepanju miru sta se češki kralj in Bela IV. dogovorila, da bo prvi vzel za ženo Kunguto, vnukinja Bela IV. in hčer Ratislava Haličkega, bana srbske Mačve. Nato se je Otokar II. ločil od svoje prve žene Mariete in se oženil s Kungoto oktobra 1261.

Po sklenjenem bratislavskem premirju sprejel je Otokar II. decembra 1260 v Gradcu poklonstvo štajerskih prelatov in plemenitašev. Iz Spodnje Štajerske so bili navzoči: gospodje ptijski, mariborski, marenberški, prior žički i. dr.

Za deželnega glavarja Štajerske postavil je najprej Čeha Voka Rosenberškega, a po njegovi smrti Nemca Bruna, olomouškega škofa, svojega najboljšega državnika.

III. Otokar II. si prisvoji Hebsko (1266) in podeduje vojvodino Koroško s Kranjsko in Slovensko krajino.

Proti koncu leta 1265. imenoval je nemški kralj Rihard Kornvalski češkega kralja Otokarja II. za državnega vikarja v deželah, ki ležijo na desni strani reke Rajna. V tem svojstvu je Otokar vzel v svojo posest Hebsko, doto svoje matere Kungote, hčere Staufcova Filipa šabskega.

Decembra l. 1268. postavil ga je koroški vojvoda Ulrik III. na gradu Podiebradu za dediča svojih posestev s privoljenjem deželnih stanov. Ulrikovemu bratu Filipu, odstavljenemu solnograškemu nadškofu, sta priskrbeli vojvoda in kralj drugo odškodnino: po smrti celjskega patrijarha septembra 1269 se njima je posrečilo dosegči, da so Furlani Ulrika III. izvolili za nadupravitelja v patrijarhatu, a Filipa za patrijarha.

IV. Dokazi za pravilno in zakonito prisvojenje alpskih dežel po moravskem obmejnem grofu in češkem kralju Otokarju II.

Iz dosedanjega razlaganja je sledeče razvidno:

Nadaljevanje občinskih volitev v mariborski oblasti.

Zadnjo nedeljo so se vršile občinske volitve po mnogih občinah političnih okrajev Dravograd, Maribor levi breg, Ljutomer in Ptuj. Dale so isti rezultati kakor volitve ob prejšnjih nedeljah: opaža se močno napredovanje protiklerikalnih skupin, celo po občinah gornjih Slovenskih goric, kjer doslej skoraj ni bilo mogoče prirediti kakega naprednega shoda. V ormoškem okraju je SDS obdržala Ormož z 11 odborniki proti 6 klerikalnim, ki so pa dobili tudi nemškatarske glasove. Tudi v Središču imata SDS in SKS večino z 11 proti 6 odbornikov. V tem okraju so napredne večine tudi v Obrežu, pri Veliki Nedelji, Cvetkovici in drugod. Samoklerikalni so občinski odbori v Lahoncih, Žerovincih, Veličnah in Hermancih. V mestu Ljutomeru ima SDS 7 obč. odbornikov, »ljutomerska gospodarska ista« tudi 7 obč. odbornikov in SLS tri obč. odbornike. Lepe uspehe javljajo tudi iz občin okraja Maribor levi breg. V predmestnih občinah mariborskih so klerikalci propadli (Krčevina, Lajtersberg). Vidi se, da vendar gre, ako se politično kaj dela.

Kdo je odgovoren za atentate v Makedoniji?

Pod tem naslovom so priobčile zagrebške »Novosti« zelo instruktiven članek, ki se glasi sledče:

Najnovejši atentati bulgarskih banditov, in sicer pred nekaj dnevi na progi pri Kočanah in (v noči od 4. na 5. decembra) v Strumici pomenijo vsled svojega ozadja mnogo več ko zločini sami. Oni, ki nadaljujejo s sistemom atentatov in ki inspirirajo to akcijo, želijo svetu dokazati, da bulgarska vlada ni kriva atentatov in da se isti ne pripravljajo na njenem ozemlju, kakor to trdi jugoslovanska vlada, temveč da je to popolnoma notranja zadeva Jugoslavije in nikakor ne Bulgarije, ki gre celo jugoslovanski vladni na roko in daje celo naredbe za zavarovanje meje. Da, ona je celo razglasila obsedno stanje včustvendilskem in petričkem okrožju. Včerajšnji atentat je najbrže v zvezi s ponovnim odpočetkom procesa proti makedonskim dijakom v Skoplju, kateri so, kakor znano, obtoženi, da so bili v zvezi z bulgarskimi komitaši. Namen strumiških atentatorjev je bil opozoriti evropsko javnost osobito pa inozemske časnikarje, ki so došli radi dijaškega procesa v Skopje, na akcijo makedonstvujučih. Nadalje je atentat v zvezi z otvoritvijo zasedanja Društva narodov v Ženevi.

Z obmejnimi odredbami in s proglašitvijo obsednega stanja v obmejnih krajih pa je bulgarska vlada nehotoma priznala, da zna in more prepričati na svojem ozemlju snovanje revo-

1. Avstrijski deželnim stanovi so leta 1251. Otokarju ponudili oblastvo nad vojvodino Avstrijo. On je na to ponudbo vojvodino brez vsacega odpora zasedel, na kar so mu duhovniki, plemiči in mesta prisegli vernost.

2. Otokar se je leta 1252. oženil z Babenberžanko Margareto, ki mu je predala ono listino, s katero je priglasila svojo dedno pravico na babenberško dedičino.

3. Ko se je Margareta omogožila z moravskim obmejnimi grofom Otokarjem, pripoznał je njen dedno pravico tudi papež Inocencij IV., ki se je poprej samo za Jero zavzemal.

4. Prisvojitev Avstrije in severnega dela v budimski mirovni pogodbji (1254) razdeljene Štajerske po češkem kralju Otokarju je odobril papež, ki je takrat delil prestole in zemlje. Vsaj je bila omenjena pogodba sklenjena po njegovi volji.

5. Leta 1259. ponudili so Otokarju tudi odpolanci štajerskega plemstva in štajerskih mest oblastvo nad Štajersko. Otokar je to ponudbo tudi sprejel in poslal štajerskim upornikom proti ogrski vladni avstrijske čete na pomoč. Po sklenjeni mirovni pogodbi v Bratislavu koncem leta 1260. je sprejel v Gradcu od štajerskega plemstva in duhovništva prisego vernosti.

6. V mirovni pogodbi, sklenjeni na Dunaju leta 1861., in sicer zopet po posredovanju papeške kurije, odrekel se je ogrski kralj Bela IV. v prid če-

lucionarnih akcij proti Jugoslaviji. To priznanje potrjuje tudi okolčina, da so po energični intervenciji jugoslovenske vlade v Sofiji makedonstvujuči mirovali. Ker je pa tako priznanje dovedlo bulgarsko vlado v težaven položaj pred inozemstvom, se je vršilo pred kratkim v Sofiji posvetovanje makedonskih revolucionarnih organizacij, da se najde primeren izhod. Tem posvetovanjem je prisostvoval tudi italijanski poslanik Piazzentini. Konference so se vršile večji del v Sofiji, zaključile pa so se v glasovitem riškem samostanu. Razpravljaljo se je o tem, ali se naj nadaljuje ali ustavi revolucionarna akcija proti Jugoslaviji. Sklep je bil za nadaljevanje in tako smo doživeli vrsto atentatov ob času, ko se pričenja skopljanski proces in ko se mude tudi bulgarski delegati na zasedanju Društva narodov v Ženevi. Bulgarski vladi, makedonskemu komitetu in italijanskim prijateljem je bilo treba dokazati svetu, da Bulgaria zato ne more preprečiti atentatov, ker se vrše na jugoslovenskem ozemlju. Osobito pa hočejo Italijani povodom teh atentatov razširiti in poglobiti spor med Jugoslavijo in Bulgarijo ter pred svetom naslikati Jugoslavijo kot neurejeno državo, ki ima povrh tega še napadalne namene proti Bulgariji.

Nesolidna politika.

V zadnjem »Slov. Gospodarju« čitamo na uvodnem mestu sledče stavke: »Ker je danes težka gospodarska kriza, oblastna skupščina ne sme in ne bo vpeljala nobenih novih davkov in doklad, ki bi zadele kmeta, delavca, malega obrtnika ali trgovca. Da bo krila stroške svojega delokroga, bo uvedla le takse na luskusne stvari, na plese in veselice, na avtomebie, na alkohol, kino itd. Teh dajatev pa se bo vsakdo lahko ognil, če bo hotel, če pa ne, naj jih plača...« Kako prijetna muzika za ušesa »Gospodarjevih« čitateljev! Kajti tega, da je sicer država obljubila oblastim cca

škemu kralju povsem svojih zahtev na babenberško dedičino.

7. Leta 1262. je bil češki kralj od rimskega Riharda Kornvalskega polnen z Avstrijo in Štajersko.

8. Pravico na posest vojvodine Avstrije in Štajerske si je Otokar II. pridobil tudi s tem, da je ti dve zemlji osvobodil anarhije, grabeža in ubijstva, ki je zavladalo v teh dveh deželah, odkar je hohenstaufška stranka prevzela njuno upravo.

Moralčni pravni titulus na babenberško dedičino si je Otokar II. pridobil s svojo vzorno upravo v teh dveh vojvodinah, posebno pa na Štajerskem.

10. Podelovanje vojvodine Koroške in z njo združene Kranjske in Slovenske podlagi, ker je koroški vojvoda Ulrik III. užival po sklepih nemškega državnega zbora v Wormsu leta 1231. in v Raveni leta 1232. popolno deželno gospodstvo (Landeshoheit) ter je mogel na temelju tega prava postaviti svojega bratranca Otokarja II. za dediča v gori omenjenih deželah. Ne bi pritrdirli temu njenemu odloku koroški deželni stani, če ne bi imel na to pravice.

11. Otokar II. si je pridobil pravni naslov na posest vseh gori omenjenih alpskih dežel tudi z mnogimi vojnammi, ki jih je moral voditi za njihovo obrambo proti Ogrrom in Bavarcem od leta 1252—1271. Še le s temi zmagovitimi vojnammi je podal vzhodnim alpskim zemljam varnost pred ropa-

173 milijonov dinarjev za prevzem raznih doslej državnih poslov, zahteva pa za kritje tega zneska nove darke, »Gospodarjevi« kmetje ne bodo popreje zvedeli ko na — davkarji. Tolažbe s taksami so naivna demagogija, ki je res značilna za politiko najjače slovenske stranke

Audijenca Ljube Davidovića.

Včeraj popoldne je bil g. Ljuba Davidović skoraj dve uri pri kralju. To je seveda vzbudilo v sedanjem »politični suši« v Beogradu nemalo senzacijo. G. Davidović sam je po soglasnih poročilih časopisa izjavil, da je to bila avdijenca v privatnih zadavah, za katere je že prosil pred daljšim časom. Ljubljanski »Slovenec« potrjuje to izjavo z vso vnemo, kar je seveda razumljivo. Kajti boljše je imeti samo enega ministra kakor pa iti v opozicijo in plačevati različne račune v Sloveniji, ki so v zadnjih dveh letih precej narastli! Dames dospelj zagrebški časopisi pa pravijo, da je g. Davidović prorisil za to avdijenco radi tega, da razloži Nj. Vel. kralju svoje stališče napram notranji in zunanjji politiki. Zanimivo je, da je ob poročilu o tej avdijenji takoj zavrnalo v radikalnem klubu. Vučićevičevi nasprotniki so imeli včeraj konferenco, na kateri so se razgovarjali o raznih »možnostih«. So to pred vsem dr. Ničić, Miša Trifunović, Andreja Stanić, dr. Milan Stojadinović in še nekateri mladi poslanci. Ker ni doljevidno, da bi nastala iz Davidovićeve avdijenca kaka »akcija«, bodo morali radikalni opozicionalci še počakati.

Celjske vesti.

c Miklavžev večer Celjskega Sokola. Kakor vsako leto, je Celjski Sokol tudi letos priredil Miklavžev v Narodnem domu. Popoldne ob 4. uri se je vršila v veliki dvorani prireditev za mladino, pri kateri je bil obdarovan tudi sokolski naraščaj. Ob 8. uri pa se je vršil Miklavžev večer za odrasle.

njem, pobijanjem in odvedenjem prebivalcev v sužnost divljih Kumanov in Ogrov.

12. Končno je še treba omeniti, da si Přemyslovič Vaclav I. in Otokar II. nista pridobil zašlug samo za Avstrijo in Štajersko, ampak tudi za rimsko cesarstvo nemške nacije s tem, da sta mu ohramila babenberški vojvodni, kateri mu je hotel odtrgati ogrski kralj Bela IV. s privoljenjem papeža Inocenca IV.

Z.:

„Magda“.

Analiza.

(K najavljeni predstavi »Magde« v celjskem mestnem gledališču.)

Ljubezen med spoli je tista sfinga, ki je zakopana v fini pesek neštetih problemov in komponent. Gotovo pa prevladuje fiziološka le oblikovanje in variacijska funkcija. Jedro in motiv je spoj, vsi drugi momenti, čustva, kultura itd., ga morejo le poglobiti, stabilizirati med konkretnim parom, ali pa oprostati.

Ali: kakor je narava rada paradoksa, to je logična v protivnostih, tako se rado zgodi, da so baš globoki in močni sentimentalci nesposobni razločevati v drugem delu para sorodno miselnost in čustvovanje ter projicirati na drugi del toplo in intenzitez-

Dvorana je bila polna občinstva. Sodeloval je del orkestra Celjskega godbenega društva. Nastopal je Miklavž s svojim spremstvom. V pozdravnem govoru je pohvalil one, ki so v minulem letu pridno delali na sokolskem in narodnem polju, pokaral pa tiste, ki so malomarno stali ob strani ter pozival na vztrajno delo tudi v bodočem letu. Veliko zabave je vzbujal sveti Anton, ki je pridno razpečaval podobice in ponujal šnofovec. Po končanem vzporedu se je vršila prosta zabava s plesom. Celi večer je potekel prav zabavno. Marljivemu starešinstvu Sokola gre prav posebna zahvala za mladinsko prireditev, ki zelo upliva na tesnejše zveze med prebivalstvom in Sokolom.

c Celjski občinski svet ima redno sejo v petek, dne 9. t. m. ob 6. uri včer. Na vzporedu so poročila raznih odsekov in slučajnosti.

c Kaj je s stavbo pokojninskega zavoda v Celju? Kakor smo že ponovno poročali, je letošnji občni zbor Pokojninskega zavoda v Ljubljani sklenil, da zgradi tudi v Celju večje stanovanjsko poslopje, za katerega bi porabil cca 3 milijone dinarjev. To bi bila nedvomno že zelo lepa in velika stanovanjska zgradba, ki bi lahko vsebovala 10—12 lepih stanovanj, tudi več. Ker smo v Celju zelo potrebljni stanovanj in dela, se naravno za to stavbo zanimamamo. Zato bi vprašali, kaj dela ali kaj je storil mestni magistrat radi te stavbe?

c Božične razglednice družbe sv. Cirila in Metoda so izšle. Prosimo, da se vsi narodnjaki poslužijo za božična in novoletna voščila teh razglednic. — Cena komad 1 Din. Naročajo se pri C. M. družbi, Ljubljana, Narodni dom.

Casanova!?

to svojega, da si ta del privežejo na se. Nasproti pa imajo mrzli brezobzirni elementi pri enem vedno čudovito, neodljivo magnetično silo na vse, ki zaidejo v krog okoli doticnega, čim se nagibljejo k notranji, vase obrnjeni senzitivnosti. Taki pojedinci so kakor luč za veče.

Za ta, vsem tako zelo vidni, od tolkih že obdelani, v vseh možnih enačicah preiskani dilema v akutni ljubezni je zagrabil Alojzij Remec s precej srečno roko ter ga postavil na oder kot »Magdo«.

»Ubogo deklet« Magda — to je menita že izza svetega pisma sem stereotipno ime »ubogih deklet« — je kolektiven tip: enobarven mozaik čustveno bogatih ženskih duš, lepo dotiranih s telesi, ki krejejo v moških očeh iskre. Manjka jim pa obratnega kapitala za uspešno igro z moškimi, revne so; manjka tudi sposobnost vičeti v dušo drugega dela, kajti oko jim je obrnjeno na znotraj in se ne more zadiviti dovolj pestrosti lastnega doživljavanja; pri njih je tista ljubezenska splendid isolation, ki nima nobenih utrdb proti napadom od zunaj.

Cisto enak kolektiven tip je njen Peter. Rokodelec krepkih mišic, priden in pošten do kratkovidnosti, ne stremi za drugim, kakor da si sezida skromno gnezdro in delavnico za Magdo in zase. Za svojo obrt zelo izobražen je to vendar toliko premalo, da latentno trpita oba po nekem na-

„Raduje se življenje nam, saj Radion pere sam!“

RAZUMNA
MICA

Razumna Mica uživa svoje življenje. Ne muči se z žehtanjem ali krtačenjem, za njo dela Radion. Radion sam? Ja!

Perite tako:

»Raztopite Radion v mrzli vodi, denite poprej namočeno perilo v to raztopino, kuhajte 20 minut, nato pa izplahnite!«

Perilo je čisto in snežno belo! Drgniti in krtačiti je nepotrebno, ker perilu in rokam samo škodi in — se postane mogoče lepši od tega?

Varuje perilo!

c Sreča se nudi vsakemu, ki kupi srečko Prve velike lotrije Središnjega odbora Udrženja vojnih invalidov kralj. S. H. S. v Beogradu, katera obsega 25 petsedežnih luksusnih avtomobilov znamke »Praga«. — Žreba je vrši 15. januarja 1928. Srečke se dobijo v pisarni Krajevnega odbora U. V. I. Celje, Invalidski dom in sicer ob delavnikih od 8. do pol 11. ure dopoldne. — Opozarjamо cenjeno občinstvo na tozadevne lepake.

c Ustanovitev krajevnega odbora »Aerokluba« SHS se je izvršila v petek 2. t. m. v kavarniški sobi hotela »Celjski Dom«. Splošne smernice za ustanovitev krajevnega odbora ter za delo istega je podal g. dr. Stane Rape iz Ljubljane, na kar se je izvolil odbor, ki je sestavljen sledеče: predsednik mag. pharm. Herman Klobučar, podpredsednik Janko Wagner, tajnik Žiga Sandini, blagajnik Ciril Sadar, odborniki gg. Lavrenčič, Bač, Šribar, Jezernik in godč. Anica Pavlinič. Pregledniki so gg. Šubic, Leopold Selišek, Meglič in Čeplak.

c Zavrnjena pritožba. Kakor poroča današnji »Slovenec«, je trgovinski minister Spaho zavrnil pritožbo na prednih trgovcev in obrtnikov proti volitvam v trgovsko-obrtno zbornico. List dostavlja: »Torej ostane samo pot na Državni svet.« — Mam merkt die Absicht und wird nicht — verstimmt, kajti vsaka batina ima dva konca.

c Obrtuški sestanek se vrši jutri, na prazniški zvečer ob 8. uri v gostilni Narodni dom. Na vzporednu je razgovor o proslavi 35-letnice društva in o vseobrtniškem zletu, ki bi se vršil prihodnje leto v Celju.

c Umetniška razstava Mežan—Pirnat v dvorani Mestne hranilnice ostane odprta do 15. t. m. Razstava je zelo zanimiva in vsebuje resna umetniška dela. Priporočamo občinstvu, da si jo ogleda.

c Sancinov trio v Ljubljani in Zagrebu. Sancinov ali Zagreški trio (g. ravn. K. Sancin, prof. Elvira Marsičeva in prof. R. Matz) je koncertiral dne 1. t. m. na novinarskem koncertu v Ljubljani in dne 3. t. m. v Zagrebu. Kritike se izražajo v obeh nastopih tria prav laskavo.

c »V eri sporazuma«. Pod tem naslovom piše beografska »Politika«: »V eri strankarskega »čiščenja« občinskih uradnikov v Vojvodini so bili mnogi naši slovenski uradniki vrženi na cesto, a na njihova mesta so bili postavljeni strankarski agitatorji, Švabi in Madžari. (Priporočiti treba, da so se radikalni pri zadnjih skupščinskih volitvah v Vojvodini vezali s Švabi in Madžari. Op. ur.) Tako sta bila n. pr. v neki baranjski občini v neposredni bližini madžarske meje nastavljena dva nova občinska uradnika. Jednemu od njih, ki je Madžar, se je po vojni posrečilo priti v našo armado in vršiti

v činu podporočnika špijonažo v kontrast Madžarske. Ko so njegov zločin odkrili, je bil kaznovan, degradiran in izgnan iz vojske. Drugi uradnik, Švab, je bil kaznovan radi razdaljenja Veličanstva in odpuščen iz državne službe — a sedaj je bil restavriran. Vprašanje je sedaj, kdor bodo odgovoren v slučaju, da ti uradniki dobijo v roke zaupne akte in zginejo potem čez mejo?« Ali mislite, da bi lahko kaj podobnega napisali tudi iz Slovenije?

c Smrtna kosa. V Gaberju je umrl 7. t. m. g. Franc Kokol, avtoizvošček, v starosti 47 let. N. v m.p.!

c Za rezervne oficirje. Ministrstvo vojske je na prošnjo udruženja rezervnih oficirjev izdalо naredbo, s katero se omogoča rezervnim oficirjem brezplačen pouk v jahanju. V ta namen se bodo ustavljivali v garnizijah, kjer se nahajajo artilerijske edinice, tečaji za rezervne oficirje, v kolikor bo to dopuščala redna vojaška služba. Kdor ne bo imel lastnega konja, mu bo dodeljen državni konj. Čas pouka se bo uredil z ozirom na prosti čas, s katerim bodo upravičenci razpolagali. Uspeh v jahanju se bo vpošteval pri oceni. Prvi tečaj se bo vršil januarja in februarja 1928. V svrhu omogočenja tega tečaja so predvsem potrebne obvezne prijave, katere naj se pošljejo pododboru najkasneje do 15. decembra t. l., nakar bo vložena prošnja na prisotno vojaško oblastvo, da tečaj omogoči.

c Odlikovani orožniki. Veliki župan mariborske oblasti je podelil častno nagrado onim orožnikom, ki so se v izvrševanju ribarsko-policiske službe s posebno vnemo in uspehom izkazali. Prvo nagrado od 1000 Din prejme g. Ivan Lužar, orožniški kaplar v Ljubljenu, okraj Gornjigrad. Dve drugi nagradi pa dobita g. Ivan Kocutar, nadrednik pri Sv. Petru pri Mariboru in kaplar Gvidon Zoreč v Slovenski Bistrici. Nagrade se bodo izplačale pred božičnimi prazniki.

c Lekarno v Žalcu otvoril mag. phar. B. Karčič iz Maribora.

c Nov kazenski zagovornik. Višje dejavnostno sodišče v Ljubljani je sprejelo odvetniškega kandidata g. dr. Ervina Mejaka v Celju v imenik kazenskih zagovornikov.

c Podporno društvo za slučaj smrti. »Ljudska Samopomoč« za Slovenijo v Mariboru. Društveni delegat bo o namenu in socijalni važnosti tega društva predaval v petek, 9. decembra 1927 točno ob 8. uri zvečer v telovadnici meščanske šole (Vodnikova ulica) v Celju (vhod iz Strossmayerjeve ulice). — Cenjeno prebivalstvo je na ta sestanek vladljivo vabljeno.

c Plesna šola trgovskih nameščencev ima ta teden izjemoma plesno vajo namesto v četrtek v petek, dne 9. t. m. — Odbor.

c Volitev župana v občini Celje—Okolica. V zadnjem našem tozadevnem poročilu je pomotoma izostalo, da je bil v starešinstvo izvoljen tudi gospod Ivan Glinšek.

c Nočno lekarniško službo ima do sobote 10. t. m. lekarna »Pri Mariji pomagaj« na Glavnem trgu, od sobote 10. t. m. do vključno petka 16. t. m. pa lekarna »Pri orlu« na Glavnem trgu.

c V novembру so umrli v Celju: V mestu: Irneda Himmer, 7½ meseca, hči zasebnega uradnika; Josip Zupanek, 71 let, šolski ravnatelj v pok.; Josip Schmete, 69 let, gen. ravn. kemične tovarne. V javni bolnici: Vinko Zagoričnik, 33 let, posestnik, Levec; Jurij Žimčič, 30 let, hlapec, oklica Rog. Slatine; Tomaž Teržan, 63 let, kočar, Dobje; Franc Razdevšek, 50 let, dñinar, Zg. Ponikva; Jurij Čakš, 84 let, zasebnik, brez stalnega bivališča; Maria Larinc, 6 let, otrok posestnice, Sv. Krištof; Ernest Mrčen, 12 let, sin dninarice, Drensko rebro; Julijana Bajk, 78 let, dninarica, Vrbje; Eliza Kačičnik, 66 let, delavka, Celje; Alojz Rupnik, 61 let, arhitekt, Celje-okolica; Frančiška Sapušek, 53 let, žena poljskega delavca, Sv. Krištof; Stanko Zabukovšek, 2 meseca, otrok brezposelne,

sprotju, ki si ga ne predstavlja in ki bi si ga niti ne znala razložiti, če bi se ga zavedala. Oba bi mogla priseči, da se »imata rada«, celo zelo rada, ali prista na bila le prizega Petra. On istinito obožava to služkinjo, Magdo, ki je lepa, pa vendarle poštena. S svojo žuljavjo in oglato nežnostjo pa naleti vedno na Magdino neravnost, zakaj on, mož v postavi in mišicah, ima žensko dušo in ljubi Magdo z boječnostjo in večno plahostjo, da se ji ne zameri. To je ženska ljubezen, ki se prilega samo ženskam in ki se je čuvaj kot moški.

Ce bi ne prišlo do usodnega srečanja s Pavlom, bi se oba v doglednem času vzela, imela otroke in monotonu eksistenco, ki bi njih srečo ogrožala le v mlajših letih, dočim bi pot življenja sklenila po lastni in drugih veri vzgledno. Njih otroci bi pač začeli dilema od začetka, če tako srečno, kakor stariši, je več nego dvomljivo; na otrocih se ne maščujejo samo grehi, ampak tudi čednosti starišev.

Zakaj: ali bi ne bil ta zakon delikt? Saj bi bil vendar sklenjen samo zato, ker sta se oba zaročenca izognila vsaki preiskušnji njihovih čustev. Njih čednostna bojanjen in strah pred razočaranjem bi ju združil, da ju veže za vedno. Glejte Petra, kakšen postane, ko ugotovi, da Magda ni več njegova: zapije se, kakor suženj ji sledi, kamor gre, vsa njegova možnost izgine.

Pri tem pa ne upošteva, da Magda

slohp ni bila njegova nikdar, nego je samo mislila, da je, ne vpošteva, da bi morda ona postala njegova in ostala njegova, če bi bil napram njej moški, če bi pravocasno zahteval od nje žrtev. Predolgo časa je dopuščal, da je glede Magda dolj k njemu, nikdar ni izsilil od nje, da bi zrla k njemu navzgor.

Tako sta tavala drug ob drugi do srečanja s Pavlom. Usodno srečanje.

Pavel je kolekcija ženskih moških pod vsakim podnebjem, v vseh rasah in v vsakem času. Mrzli preračunjevalec so to, brez globine in s splošno konjunkturo. Istinita kultura jim je tuja, vsak poklic je za nje le obligatna maska.

Zato nimajo nikakoga duhovnega življenja, kakor avtomati gredo svojo pot, vendar kvantitativno dobro in veliko živé ter običajno umrjejo nekaznovani na kapi, brez bolečin in s pravocasnim, fundiranim testamentom.

Za pogrebom gredo vsi avtomobili in kočije v mestu, vsa društva še ob koncu. Njegova Magda in Peter sta zelo dobro karakterizirana, v Pavlu medicincu in zdravniku pa je natrpal pretirano odurnost in ga je skvaril deloma z neslepčnostjo. Zakaj zdravnik, ki kvitira zastrupitev po obducijskem možu, kakor polaga to avtor Pavlu v usta, je — junak. Med drama pa je Pavel vse drugo, samo junak ne.

Na takega Pavla, ki je v cvetu lež in študira medicino, naletita Magda in Peter v nedeljo popoldne. Na izletu sta se pod pritiskom latentnega nerazumevanja prepirlala in končno zatekla v gostilno, kjer pa ni bilo drugega prostora, nego pri nekoliko že nakajenem in samevajočem Pavlu. Morda jima

je celo odleglo, ko jima ni bilo treba biti samima. Peter se je tolažil, da bo pomenek z zabavnim študentom, ki niti ošaben ni, izdrl želo, ki je še ostalo po prepiru. Naiven kakor je, je prezrl, da so se študentu zaiskrile oči, ko so premerile Magdo. Ni pa tega prezrla — Magda, in glej: všeč ji je to bilo. V hipu se je odpril Magdi v njej specijski svet koprnenja, v hipu je bil Peter tujec, tak tujec, da se ga že takrat gladko odreže in ostane s Pavlom. Ta ji je znal saditi rožice, kajpak, njemu je bila situacija med obema odprtka knjiga; s seboj ni imel nikakih komplikacij, razen morda mačka radi zapite štipendije, torej je njegovo oko neovirano našlo in izrabilo konflikt med Magdo in Petrom.

Magda se je oklenila z vso žejo ženske, ki je prvič našla — moškega. Iz vere, da je to njen moški, jo vrže sam Pavel: dovolj za pot navzdol . . .

V Remčevih slikah pride neposredno do izraza samo ta pot navzdol; povod in vse drugo se razčisti šele ob koncu. Njegova Magda in Peter sta zelo dobro karakterizirana, v Pavlu medicincu in zdravniku pa je natrpal pretirano odurnost in ga je skvaril deloma z neslepčnostjo. Zakaj zdravnik, ki kvitira zastrupitev po obducijskem možu, kakor polaga to avtor Pavlu v usta, je — junak. Med drama pa je Pavel vse drugo, samo junak ne.

Obiščite prvi zagrebški božični sejem

kjer zamorete nakupiti dobro in poceni po posebno ugodnih cenah na malo in veliko
50% popusta na vseh železnicah SHS počenši od 12. decembra do vključno 24. decembra 1927 o polnoči.
Legitimacije se dobijo na glavnem kolodvoru v Zagrebu ter v poslovniči PUTNIKA, Jelačičev trg štev. 1 za ceno Din 10.—.

okolica Šmarje pri Jelšah; Josip Ogrizek, 18 let, delavec Hum na Sotli; Jože Valej, 52 let, delavec, Laško; Ana Slemenik, 74 let, mestna reva, Celje. — V novembri je torej umrlo v Celju 18 oseb, od teh 3 v mestu in 15 v javni bolniči.

c Dvoje tativ. V pondeljek, dne 5. t. m. okrog 5. popoldne je nekdo ukral delavec Ivan Urbančiču iz njegove sobe listnico z 11. Din gotovine, 2 srečkama in 3 dokumenti. — V noči od nedelje na pondeljek pa je neznan dehur odnesel z dvorišča hiše št. 3 v Razlagovi ulici tri peteline in kokoš v vrednosti 200 Din.

c Izgube in najdbe. Izgubljeno: ročna torbica s 100 Din in žepnim robcem ter listnica iz črnega usnja z 203 dinarji in žepnim robcem. Najdeno: 2 para moških nogavic; ročna torbica z manjšo vsoto denarja in žepnim robcem ter mal omot barhanta.

c Nov vinotič je otvoril v Celju v svoji bivši trgovini z vini Prve južnoštajerske vinarske zadruge g. Anton Fazarinc, špecerijski trgovec v Celju. Opozorjam občinstvo na damašnji inserat!

c Legar je izbruhnil med otroci steklarskih delavcev v Hrastniku. Včeraj so jih pripeljali 14 v celjsko bolnico, več jih pa še sledi. Upamo, da bodo pristojne oblasti ukrenile vse potrebitno, da se ta strašna bolezen ne razširi.

c Pri zaprtju, neurejeni prebavi, bolnemu želodecu, glavobolu in splošnem nerazpoloženju je treba zjutraj vzeti na teče čašo naravne Franc-Jožefove gorce vode. Po izkušnjah

pridobljenih na klinikah za notranje bolezni, je Franc-Jožefova voda odlično sredstvo za čiščenje.

Mestno gledališče.

Reperoar:

Sreda, dne 7. decembra ob 20. uri: Magda. Premjera.

Nedelja, dne 11. decembra ob 16. uri: Magda. Ljudska predstava ob znižanih cenah.

Opozorjam še enkrat, da se vrši nočjo premjera Remčeve tragedije »Magda«. To zanimivo izvirno dramsko delo je imelo doslej še na vseh odrih velik uspeh. Inscenacijo, ki bo za Celje nekaj povsem novega, oskrbi g. V. Bratina, ki igro tudi režira. V scenah, ki se vrše pred nočnim zabavniščem in Magdini sobi, sodeluje originalni Jazz-band trio. Naslovno vlogo igra ga Vorbach-Sadarjeva, medicinca, detektiva, komisarja itd. gosp. Pfeifer, Petra g. Fedor Gradišnik. Predprodaja vstopnic v knjigarni Gorjčar & Leskovšek. Ta predstava je za mladino pod 16 leti neprimerena.

Kino.

Mestni kino. Sreda 7., četrtek 8. (praznik) in petek 9. decembra: »Cigan - baron«. Monumentalni velenfilm v 7 dej. po istoimenski osereti J. Straussa. V glavnih vlogah Lya Mara, Willi Döterle in E. Verebes. Velika senzacija! — Sobota 10. nedelja 11. in pondeljek 12. decembra: »Šejkova sužnja«. Veličastna orientalska drama v 7 dej. V glavnih vlogah Jetta Goudal in Michael Varkony. Krasne slike iz Afrike. Pri predstavah svira pravosten orkester. Predstave: ob delavničih ob 8.15, na praznik 8. in v nedeljo 11. decembra ob pol 3., 4., 6., 8.15 in pol 10. zvečer (5 predstav). — Prednaučnilo: Casanova (Ivan Možuhin), največje filmsko delo sedanosti.

Kino Gaberje. Sreda 7., četrtek 8. (praznik): Friderik Veliki, III. in IV. del. Kakor prvi in drugi del, sta tudi tretji in četrti del pravvrstna. Predstave ob 3., pol 6. in 8½.

1130

Po domovini.

d Ministrski predsednik g. Vukičević v Sloveniji. Prihodnjo nedeljo pride v Slovenijo ministrski predsednik g. Vukičević. Predpoldne obišče lovišče g. Plemlja v Litiji, popoldne pa gre na srne v Škofjo Loko. Z ministrskim predsednikom prideta v Slovenijo tudi minister za agrarno reformo in češki poslanik g. Šeba. V Ljubljani se vrši zvečer za radikalne in klerikalne politične voditelje večerja.

d Spor med Trboveljsko premogokopno družbo in državo radi cen za premog še vedno ni poravnana. Ker družba noče popustiti pri cenah, je država nadaljnje dobave pri družbi ustavila. Družba pa je na to šla in je omejila delo v svojih premogokopih takoj, da je sedaj dnevno okrog 2.000 rudarjev brez dela. V Kočevju in Hrastniku je sploh vse delo ustavljen. V tem slučaju je treba seveda postopanje družbe ostro grajati. Kajti

Kino Gaberje

Sreda 7. in četrtek 8. decembra (praznik)

Friderik Veliki III. in IV. del

Kakor prva dva, tako sta tudi III. in IV. del pravvrstna, imenovati ju moramo mojstrska. — Otto Gebühr je v vlogi Friderika Velikega pravvrsten. — Vidimo poleg njega tudi Marijo Terezijo, Madame Pompadour in druge zanimive osebnosti tiste dobe. — Krasne slike bitke pri Leuthenu!

Na praznik predstave ob 3., pol 6. in 8½ ur.

njen spor z državo rudarjev nič ne briga. Je sploh zadnji čas, da je začela država pretiskati na znižanje premogovnih cen, ki so pri nas pretirano visoke. Z njimi so zvezane, kakor je znano, tudi visoke cene za električni tok v Sloveniji.

Zahtevate - li ! povsod v kavarnah, gostilnah, brvnicah in javnih lokalih ? „Novo Dobo“ ♦

Reklamne objave.

R Reveralizem (zahvalna izjava). G. dr. I. Rahlejevu, Beograd, Kosovska 43. Dobivala sem od Vas Vaš lek Radio Balsamika za svojega sina, ki je bil bolan za revmatizmom 8 let, deset mesecev pa ni stopil z nogami na zemljo, ampak sem ga morala nositi na rukah. Radi tega se Vam, g. doktor, radostno zahvaljujem za Vaše zdravilo, ki je izvrstno delovalo. S pozdravom ostajam Zora Biskup. — Gornja Rijeka pri Novem Marofu. — Lek Radio Balsamika izdeluje, prodaja in razposilja po povzetju laboratorij Radio Balsamika dr. I. Rahlejeva, Beograd, Kosovska 43.

R Skrb vsake gospodinje. — Otroci morajo v šolo, stanovanje treba da je v redu, jed tečna, a cela družina snažno in skrbno oblečena. — Take in enake skrbi ima vsaka gospodinja. — Ako jo torej rešimo vsaj skrbi za veliko žehto, smo ji storili mnogo. — Čarobno sredstvo za pranje perila se

imenuje »Radion«. — Kupite še danes en zavitek, pa poizkusite!

R Barvaste Osram-žarnice. Za veseljem do luči je ozko spojeno veselje do barve. Ako luč ne služi samo v svetilno svrhu, temveč naj bi s svojim pojavom tudi vplivala na razpoloženje, potem si želimo barvasto, ker barva stopnjuje učinkovitost. Tej želji popolnoma ustrežejo nove barvaste Osram-žarnice. Barvasta prevleka v nasprotnu z običajnim barvastim likom zdrži toploto in je zelo odporna. Razen tega ima docela motno površino, tako da se žarilna žica ne vidi kot svetlo bleščeca pega, temveč vsa steklovinu kot enakomerno svetilno telo. Te nove barvaste Osram-žarnice se dobe različno napravljene: kot specijalne iluminacijske svetiljke v posebno malih razmerjih za posamična in serijska stikala ter kot svetiljke enotne vrste. Prepleka se izvrsuje v sledenih barvah: rumeno, oranž, rdeče, modro, zeleno, pri iluminacijskih svetiljkah tudi belo. Te različne barve omogočajo najbolj očarjujoči dojm pri iluminacijah in svetlobni reklami.

Ako pa se ne želi izrečno barvasto luč, temveč samo nahajno barvasto tonovanje splošne razsvetljave, da se stopnjuje razpoloženje in prijetni občutek, so v to svrhu na razpolago nove Osram-žarnice v motno rumeni ali motno roza barvi.

O—

Božična prodaja!

Pri nskupu božičnih daril priporočam svojo bogato zalogu vsakovrstnega blaga. Opozarjam ceni, občinstvo, da sem globoko znižal cene.

Fr. Urch, manufakturna trgovina Celje, Glavni trg.

Anton Fazarinc, Celje

prodaja

v svojem starem lokalnu na Kralja Petra cesti v odprtih in originalnih steklenicah

===== VINA =====

„Prve južnoštajerske vinarske zadruge v Celju“

Novo vino:

Bizeljsko belo	liter	Din 14-
rdeči burgundec	"	16-
črešnjiško izbrano belo	"	18-

Staro vino:

Namizno rdeče	liter	Din 12-
Namizno belo	"	16-

Buteljke: silvanec Din 24—, renski rizling Din 26— in muškat silvanec Din 28—.

Hajlepše božično darilo so svetovno znani

„Bally“ in „Tip-Top“

Reklamne cene! čevlji. Za žane cene!

Velika izbira vsakovrstnega obuvala.

Snežni čevlji! Galoše! Hišni čevlji!

ŠT. STRAŠEK, Celje, Kovačka ul. 1.

Otvoritev trgovine.

Vljudno naznanjam cenenemu občinstvu v mestu in na deželi, da sem otvoril s 1. decembrom t. l. v hiši tvrdke Pellé, Celje, Kralja Petra cesta trgovino s sportnim, potniškim in pletenim blagom.

Perilo za gospode in dame ter darilo za novorojenčke v največji izbiri. — Potrudil se bom svojim cenenim strankam kar najbolje postreči ter prosim za dobrohotno naklonjenost in mnogo brojen obisk.

Z odličnim spoštovanjem
JOS. KRELL.

!! 3 Din !!

gramafon s ploščami

Pri našem načinu odplačevanja na dolgotrajne obroke, ki jih skoro ne občutite, odpade na dan samo kakih

3 Din !

Za Božič

so prispele nove domače plošče

izdelane po novi „električni“ metodi.

36 Din Zahtevajte naš novi ilustrovani cenik in popis plošč! **36 Din**

Edison Bell Penkala Ltd.
Zagreb.

Obrnite se na zastopnika za vaš okraj:

Goričar & Leskovšek, Celje.

Darila za božično drevesce!

Velika izbira raznovrstnih bonbonov, čokolade, južnega in domačega sadja.

R. Debenjak, Kralja Petra c. 8.

Proda se elegantna dvovprežna, polkrita

kočija

z gumijevimi kolesi za ceno 3000 Din. Za malo denarja se kočija lahko preuredi v enovprežno. Proda se tudi težek gospodarski voz za ceno 1500 Din. Vpraša se v graščini Višnjavas pri Vojniku.

CITRE

(1/2 Elegie), otroška kožuhna garnitura ter stare igrače na prodaj. Naslov v 1 upravi lista. 2

Sprejme se

učenka

za šivanje finega moškega perila pri R. Z. Pajk, Celje, Dolgo polje 9a 2 (Vila Winter). 1

Prodam poceni dobro ohranljeno

pisalno mizo

Ogledati mogoče samo dopoldne. Naslov v upravi lista.

Premog

zabukovški, trboveljski in iz vseh drugih rudnikov dobavljajo in dostavljajo na dom v mestu in okolici

Franjo Jošt, Celje, Aleksandrova ul. 4

Plašče

kostume za dame, površnike, obleke izgotavlja po nizki ceni ter modernizira in obrača plašče in obleke KARL KRAMER, Celje, Ljubljanska c. 19 (poleg plinarne). 3-6

Josip Plevčak

izdelovalnica čevljev Celje, Kralja Petra c. 28

se priporoča cenj. občinstvu za razna prvorstna dela: moških, ženskih ter sportnih in luksuznih čevljev. 12 Cene zmerne.

Anski vrh!

Opozarjam slavno občinstvo na izvrstno vino iz domače gorice. Gostilniški lokal ob nedeljah in praznikih zakurjeni. Za obilni obisk se priporoča **gostilničar.**

Proda se elegantna dvovprežna, polkrita

kočija

za ceno Din 7000—. Vpraša se pri Maks Senica, Žalec. 2-3

Pozor!

Zastopniki, ki prodajajo ali žele prodajati vrednostne papirje na odplačila **naj se takoj javijo**

v svojem interesu! Nove senzacionalne ugodnosti, ki jih noben drug zavod v naši državi nima! Samo pri nas si 2 jajen, stalen zaslужek! 3 Zorić & Pivčević, Split, Marmontova 3.

Elektrotehnično podjetje

Karel Florjančič

v Celju, Cankarjeva cesta št. 2

(poleg davčnega urada).

Inštalacija električnih naprav za luč in pogon, telefonov, zvoncev, radio-aparatorov. Popravljanje elektromotorjev in vsakravnih električnih aparatorov.

V zalogi: lestenci, svetilke, lkalniki, motorji, števci, žarnice, potrebsčine za radio itd. in več elektromaterijala.

Točna postrežba! Cene nizke!
Proračuni brezplačno!

PATRIA

Cognac Medicinal Palace Creme-Liqueure

zajamčeno čisti vinski destilati, izvrstno priporočeni.

Franjo Dolžan, Celje

za kresijo št. 4

Kleparstvo

in naprava strelovodov.
Pokrivanje strel in
zvonikov.

Vodovodne

inštalacije, naprava moderno-higieničnih kopaliških sob, klosetov in zdravstv. naprav.

Vsa v to stroko spadajoča popravila se izvršujejo točno in solidno ter po konkurenčni ceni. — Proračuni brezplačno. — Za vsa dela se prevzame jamstvo.

Za negovanje parketa, linoleja in pleskanih tal

izposodite si

električni aparat za poliranje

proti odškodnini Din 25— poldnevno, Din 50— celodnevno in jih polepšajte na ta način brez truda.

uporabljajte

,KOMET“ tekoči vasek

ker je najboljša, najizdatnejša in najcenejša politura za tla. Zahtevajte v vseh trgovinah ali direktno v glavnih zalogih.

Drago Žnidarič
CELJE, Javno skladišče in Gospodska ulica 27.

Gramofoni in plošče

iz tovarne Edison Bell-Penkala Ltd. kakor tudi plošče «His Master's Voice» in «Columbia» katere vodi imenovana tovarna na zalogi, se dobijo proti gotovini in po zelo ugodnih obrokih pri

Goričar & Leskovšek, Celje

knjigarna in veletrgovina s papirjem, pisalnimi in risalnimi predmeti.

Inserirajte v „NOVI DOBI“!

Prva južnoštajerska vinarska zadruga v Celju

Cankarjeva ul. št. 11

priporoča svoja izvrstna namizna ter odbrana sortimentna VINA vseh vrst v sodih in steklenicah po zmernih cenah.

Vzorec na razpolago!

Tužnim srcem javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je naš dobr oče in soprog, gospod

Franc Kokol

prvi avtopodjetnik v Celju

danes, dne 7. decembra ob pol 2. uri zjutraj po daljši bolezni, previden s svetotajstvi za umirajoče, Bogu vdano preminul.

Pogreb dragega pokojnika se bo vršil v petek 9. decembra ob 3. uri pop. iz hiše žalosti v Gaberju na okoliško pokopališče.

GABERJE PRI CELJU, dne 7. decembra 1927.

Žalujoči ostali.

Celjska posojilnica d. d.

Stanje hraničnih vlog nad
Din 65,000,000.—
Stanje glavnice in rezerv nad
Din 8,000,000.—

==== v Celju ====

V lastni palači Narodni dom

Sprejema hranične vloge.
Izvršuje vse denarne, kreditne
in posojilne posle. — Kupuje
in prodaja devize in valute.

Podružnici: Maribor, Šoštanj

Kože od divjačine

zajče, lisičje, od kun in
deburjev itd. kakor vse vrste surovih kož
kupuje po najvišjih cenah

Makso Tandler
Zagreb, Boškovićeva ulica št. 40

Brzojav: Tauria Zagreb.

Telefon 13 - 89.

P O Z O R!

Cenj. občinstvu vladno naznanjam, da
imam v Celju, Slomškov trg 1 (tik farne
cerkve) **tovarniško začelo vseh vrst**
pletenin kakor: nogavice, rokavice, ple-
teno perilo, puloverje itd. po najnižjih kon-
kurenčnih cenah. Za prvovrstno blago se
jamči. Se priporoča **Zenko Hribar**. 31-43

Oglašujte!

Delaj, nabiraj in
hrani, varčevati
se ne branil!

Popolnoma varno naložite denarne prihranke pri
stavbeni in kreditni zadrugi z omej. zavezo v Gaberju pri Celju

Varčuj v mladosti,
da stradal ne boš
v starosti!

LASTNI DOM

Obrestuje hranične
vloge po **6%**

Marljivost, treznost
in varčnost so pred-
pogoji hravnosti!

Večje stalne vloge po dogovoru najugodnejše.
Jamstvo za vloge uad **2,000.000 Din.**

Pri naložbi zneska do 50 Din se dobri nabiralnik na dom.

Iz malega raste
veliko!

Pisarna v Celju, Prešernova ulica 6.

**Pratike Blaznikove in družinske,
reklamne koledarje z natiskom firme,
božične okraske: kreppapir, svileni papir, barvano
perje za rože, rutke,
čarobne svečice za drevo**
za preprodajo po najnižji ceni in v veliki izbiri pri tvrdki
Goričar & Leskovšek, Celje

Pupilarovaren in javnokoristen denarni zavod celjskega mesta

Celjska mestna hranilnica

Ustanovljena leta 1864.

V lastni palači pri kolodvoru.
Vsi hranični posli se izvršujejo najkulinarnejše, hitro in toč-
no. Ugodno obrestovanje. Pojasnila in nasveti brezplačno.

Pod trajnim drž. nadzorstvom.

Za hranične vloge jamči mesto Celje s celim svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo.